

Інститут управління природними ресурсами Вищого
навчального закладу «Університет економіки та права»
«КРОК»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
Андрій КУЧКО

«8» квітня 2025р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)
З ГЕОГРАФІЇ**

для вступників на здобуття освітньо-професійного ступеня фахового
молодшого бакалавра у 2025 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні відбіркової комісії
Інституту управління природними
ресурсами Вищого навчального закладу
«Університет економіки та права»
«КРОК»
Протокол № 1 від «07» квітня 2025 р.

Пояснювальна записка

Для вступників на основі повної загальної середньої освіти, які відповідно до Правил прийому мають право брати участь у конкурсі, передбачена співбесіда з географії у відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання відповідного року (дивитись на сайті Українського центру оцінювання якості освіти за посиланням: testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2016/12/Programa_2020_geografiya.pdf)

Мета

співбесіди:

- виявлення рівня знань вступників з географії з метою конкурсного відбору.

Наведений перелік питань, які виносяться на співбесіду, дасть можливість вступникові систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу під час підготовки до усної співбесіди. Перелік рекомендованої літератури допомагатиме у пошуку і підборі джерел для підготовки до співбесіди.

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ТА ЇХ ТЕМ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА СПІВБЕСІДУ

№	Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Загальна географія			
1.1	Географія як наука, розвиток географічних досліджень	Об'єкт та предмет вивчення географії. Місце географічних дисциплін у системі наук. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Розвиток уявлень про форму, розміри та рухи Землі. Найвизначніші географічні відкриття, видатні мандрівники. Географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи. Вітчизняні вчені-географи. Сучасні географічні дослідження та їх значення.	Знати об'єкт та предмет вивчення географії, місце географічних дисциплін у системі наук, видатних дослідників території України. Розрізняти методи географічних досліджень. Порівнювати та виділяти відмінності між джерелами географічних знань. Аналізувати зміни в уявленнях про форму, розміри та рухи Землі, географічні дослідження світу та України в різні історичні епохи Оцінювати значення географічних відкриттів і досліджень у минулому і та на сучасному етапі розвитку.
1.2	Способи зображення Землі	Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта», «азимут». Картографічні проекції та спотворення. Елементи градусної сітки. Легенда карт. Види масштабу. Класифікація карт. Топографічні карти та їх практичне використання. Визначення напрямків географічних координат об'єктів, абсолютної та відносної висоти місцевості, глибини морів і океанів. Способи вимірювання відстаней на різних географічних і топографічних картах. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками. Значення карт у житті людини	Знати елементи градусної сітки карти, класифікацію карт, способи орієнтування на місцевості. Розрізняти зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку, картографічні проекції та види спотворень. Користуватися легендою карт, різними видами масштабу. Визначати на картах напрямки, прямокутні і географічні координати об'єктів, абсолютну та відносну висоту місцевості. Вимірювати відстані на картах за допомогою масштабу та градусної сітки. Оцінювати значення карт у житті і господарській діяльності людини

1.3	Літосфера рельєф	Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», будова та типи земної кори, породи та мінерали що її складають. Геологічне літопислення, геологічний вік, геохронологічна таблиця. Внутрішні процеси в літосфері. Рухи літосферних плит. Походження материків і океанів. Вулкани та землетруси, райони їх поширення. Зовнішні сили, що змінюють земну поверхню. Корисні копалини їх класифікація за походженням. Основні форми земної поверхні: гори і рівнини. Рельєф дна Світового океану. Значення рельєфу в господарській діяльності людини та вплив діяльності людини на рельєф.	Знати внутрішню будову Землі, особливості руху літосферних плит, будову материкової та океанічної земної кори, види корисних копалин за походженням, розташування основних форм рельєфу. Мати просторове уявлення про сейсмічні пояси, різні форми поверхні суходолу та океанічного дна, їх географічне положення, та геологічний вік за загально-географічними та тематичними картами . Пояснювати вплив внутрішніх і зовнішніх процесів літосфери на формування рельєфу, закономірності розміщення основних форм рельєфу та родовищ корисних копалин. Оцінювати значення надр і рельєфу в житті та господарській діяльності людини, вплив на їхні зміни
1.4	Географічні наслідки параметрів і рухів Землі як планети	Геоїд. Показники руху Землі навколо своєї осі. Добова ритміка в географічній оболонці. Основні види часу. Визначення місцевого та поясного часу, перехід від місцевого часу до поясного. Пояси освітленості на Землі. Сила Коріоліса. Змінюваність висоти Сонця над горизонтом та тривалості світлового дня. Орбітальний рух Землі: основні характеристики, географічні наслідки. Причини зміни пір року.	Знанневий компонент: називає види рухів Землі; параметри та наслідки осьового й орбітального рухів планети; поясів освітлення; розпізнає на схемах руху Землі точки сонцестоянь і рівнодення; Діяльнісний компонент: встановлює послідовність зміни пір року у Північній та Південній півкулі; причини зміни пір року; використовує знання про силу Коріоліса для пояснення причин формування пасатів, циклонів та антициклонів, течій; розв'язує задачі на визначення місцевого і поясного часу, на перехід від місцевого часу до поясного. Оцінно-ціннісний компонент: оцінює конструктивну роль знань про форму й рухи Землі.
1.5	Атмосфера та клімат	Поняття «атмосфера», її склад та будова, значення. Сонячна радіація та її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря,	Знати будову і склад атмосфери, компоненти погоди їх характеристику, кліматотвірні чинники, просторове розташування кліматичних поясів та областей за кліматичною картою.

		її зміни з висотою і розподіл залежно від кута падіння сонячних променів. Атмосферний тиск його вимірювання. Основні пояси атмосферного тиску Землі. Загальна циркуляція атмосфери. Постійні вітри. Циклони й антициклони. Сезонні та місцеві вітри. Вода в атмосфері. Вологість повітря. Хмари. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі. Повітряні маси й атмосферні фронти. Поняття «клімат». Кліматичні пояси та області. Кліматична карта Залежність клімату від широти місцевості, морських течій, близькості до морів, рельєфу, антропогенного впливу. Погода, добові та сезонні коливання її метеорологічних елементів. Спостереження за погодою та її прогнозування. Вплив клімату та погоди на господарську діяльність	Уміти розв'язувати задачі на визначення висоти Сонця над горизонтом, зміни температури та атмосферного тиску з висотою, абсолютної і відносної вологості повітря, читати графічні зображення(моделі) показників погоди Визначати типи клімату за кліматичними діаграмами. Пояснювати причини та наслідки змін компонентів погоди та клімату, закономірності розподілу температури, атмосферного тиску й опадів на Землі; особливості атмосферної циркуляції та умови формування циклонів й антициклонів, постійні та сезонні вітри. дію кліматотвірних чинників на формування типів клімату. Аналізувати взаємозв'язки між компонентами погоди та клімату та причини їхніх добових і річних змін, наслідки цих змін для природи і людини в різних кліматичних поясах та областях. Прогнозувати погоду за описом місцевих ознак та синоптичною картою. Оцінювати вплив господарської діяльності людини на атмосферу та наслідки зміни клімату
1.6	Гідросфера	Поняття «гідросфера» та її основні частини. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Суходіл в океані. Властивості вод Світового океану та причини її неоднорідності. Водні маси. Рух води в Світовому океані. Морські течії. Води суходолу. Річка та її частини. Елементи річкової долини. Річкові басейни. Живлення та режим річок. Озера, їх походження. Болота. Льодовики, багаторічна мерзлота. Підземні води. Джерела. Штучні водойми. Використання Світового океану та вод суходолу в господарській діяльності людини	Знати частини Світового океану та вод суходолу, просторове розміщення найважливіших гідрографічних об'єктів за картою, властивості вод. Визначати за картою географічне положення водних об'єктів, падіння, похил, витрати води в річці. Розрізняти способи зображення вод суходолу на пані місцевості і на карті водні маси за їхніми характеристиками. Аналізувати схему світового кругообігу води, роль Світового океану в географічній оболонці; причини та наслідки рухів води в океані, річці, залежність напрямку і характеру течії річок від рельєфу,

			особливості живлення і режиму вод суходолу. Оцінювати роль води в природі та господарській діяльності людини, її вплив на зміни, що відбуваються в гідросфері
1.7	Біосфера	Поняття «біосфера», її складові та межі. Ґрунти, їхні властивості та відмінності. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Вплив біосфери на інші оболонки. Вплив людини на біосферу. Охорона біосфери.	Знати поняття «біосфера», «ґрунт», рослинність, тваринний світ, межі та складові біосфери. Порівнювати закономірності поширення ґрунтів і живих організмів на Землі. Оцінювати вплив біосфери на інші оболонки, роль людини в біосфері.
1.8	Географічна оболонка Загальні закономірності природи Землі	Поняття «географічна оболонка». Загальні закономірності географічної оболонки: цілісність, кругообіг речовин та енергії, ритмічність, комплексність. Зональні та азональні природні комплекси. Зміна природних комплексів під впливом господарської діяльності людини.	Знати суттєві ознаки понять «географічна оболонка», «природний комплекс», «географічний пояс», «природна зона». Розрізняти характеристики просторової організації географічної оболонки, компонентний склад природного комплексу. Виділяти особливості географічних поясів і природних зон, висотних поясів. Пояснювати загальні закономірності географічної оболонки: зміну часу, поширення стійких і рухомих ділянок земної кори та відповідних їм форм рельєфу, кругообігу речовин і енергії, цілісності, ритмічності. Аналізувати взаємодію компонентів природи у природному комплексі на суходолі та океані, наслідки взаємодії оболонок Землі. Оцінювати вплив загальних географічних закономірностей на життєдіяльність людини та людини на географічну оболонку

2.1 Географія материків і океанів			
2.1	Океани: Тихий океан, Атлантичний океан, Індійський океан, Північний Льодовитий океан.	План характеристики природного комплексу океану. Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату. Властивості водних мас та океанічні течії. Своєрідність органічного світу океанів. Природні ресурси океанів та їх використання. Проблема забруднення океанічних вод	Знати послідовність характеристики природного комплексу океану, основні етапи освоєння та дослідження океанів. Визначати особливості фізико-географічного положення океанів, геологічної будови та рельєфу дна океанів. Пояснювати кліматичні умови, властивості водних мас. Аналізувати рухи води в океані та схему океанічних течій. Порівнювати органічний світ різних частин Світового океану. Оцінювати природні ресурси океанів, види господарської діяльності в океанах та їх наслідки.
2.2 Материки			

2.2.1	Африка	План географічної характеристики материка. Особливості фізико-географічного положення. Основні елементи берегової лінії. Дослідження та освоєння. Геологічна будова. Основні форми рельєфу материка. Корисні копалини та закономірності їх розміщення на материку. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод, їх гідрологічні особливості. Природні зони та закономірності їх розміщення. Особливості ґрунтового, рослинного покриву та тваринного світу. Найбільші національні парки. Населення.	Знати алгоритм характеристики материка за типовим планом, дослідників природи. Визначати особливості фізико-географічного положення. Розрізняти основні елементи берегової лінії материка та форми рельєфу. Аналізувати взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу та закономірностей розміщення корисних копалин на материку. Пояснювати загальні особливості кліматичних умов та розподілу внутрішніх вод. Порівнювати природні зони материка за ознакою домінуючих типів ґрунтів, рослинного покриву та типових представників тваринного світу.
2.2.2	Австралія	Своєрідність географічного положення материка. Історія відкриття і дослідження. Форми рельєфу та корисні копалини Австралії. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії. Води суходолу. Природні зони. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Населення, його склад та розміщення.	Знати особливості фізико-географічного положення, історію відкриття та дослідження, основні форми рельєфу та корисні копалини материка. Розрізняти кліматичні умови в різних кліматичних поясах. Аналізувати води суходолу та природні зони материка. Пояснювати унікальність видового складу представників органічного світу. Оцінювати расовий склад та розміщення населення в межах материка
2.2.3	Південна Америка	Особливості фізико-географічного положення. Дослідження і освоєння материка. Геологічна будова. Основні форми рельєфу. Закономірності поширення родовищ корисних копалин. Своєрідність клімату материка. Кліматичні пояси і області. Вплив клімату на формування і розподіл вод суходолу. Найбільші	Знати особливості фізико-географічного положення, історію дослідження та освоєння. Розрізняти основні елементи берегової лінії та форми рельєфу материка. Аналізувати взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу та закономірностей розміщення корисних

		річки та озера. Природні зони. Ґрунти, рослинний покрив та тваринний світ. Висотна поясність в Андах. Зміна природних комплексів людиною. Походження та формування сучасного населення, його расовий склад та розміщення.	копалин на материку. Пояснювати особливості кліматичних умов та їх вплив на розподіл внутрішніх вод материка. Порівнювати природні зони материка та висотну поясність в Андах за ознакою домінуючих типів ґрунтів, рослинного покриву та представників тваринного світу. Оцінювати формування сучасного населення
2.2.4	Антарктида	Своєрідність географічного положення материка. Відкриття Антарктиди та сучасні наукові дослідження материка. Міжнародне співробітництво у дослідженні природних умов і природних ресурсів. Українська дослідна станція «Академік Вернадський». Географічна будова та рельєф поверхні. Кліматичні умови. Рослинний і тваринний світ. Природні ресурси та їх охорона.	Знати особливості географічного положення, відкриття та дослідження материка. Пояснювати своєрідність природних умов та природних ресурсів. Визначати роль України у сучасних дослідженнях природи материка. Оцінювати значення міжнародного співробітництва у наукових дослідженнях.
2.2.5	Північна Америка	Фізико-географічне положення материка. Історія відкриття та освоєння Північної Америки. Геологічна будова та основні форми рельєфу материка. Роль давнього зледеніння у формуванні сучасного рельєфу. Корисні копалини, закономірності їх поширення. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ. Висотна поясність Кордильєр. Природоохоронні території. Найвідоміші національні парки. Особливості заселення Північної Америки. Населення, його расовий і етнічний склад.	Знати особливості фізико-географічного положення, історію дослідження та освоєння Північної Америки. Розрізняти елементи берегової лінії та основні форми рельєфу материка. Аналізувати взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу та закономірностей розміщення корисних копалин на території материка. Пояснювати загальні особливості кліматичних умов та їх вплив на розподіл внутрішніх вод материка. Порівнювати природні зони материка та висотну поясність в Кордильєрах за ознакою домінуючих типів ґрунтів, рослинного покриву та представників тваринного світу.

			Оцінювати расовий і етнічний склад населення
2.2.6	Євразія	Фізико-географічне положення материка. Особливості берегової лінії Євразії. Історія відкриття і дослідження окремих територій материка. Геологічна будова. Давні материкові зледеніння. Сейсмічно активні області. Основні форми рельєфу материка. Найбільші рівнини і гори. Корисні копалини, закономірності їх походження. Особливості формування клімату, кліматичні пояси і типи клімату. Внутрішні води. Найбільші річки та озера. Багаторічна мерзлота. Сучасне зледеніння. Природні зони. Особливості їх розміщення на території материка. Ґрунти, рослинний покрив і тваринний світ природних зон. Висотна поясність у горах материка. Зміна природи людиною. Населення. Расовий та етнічний склад. Розміщення населення на материку.	Знати особливості фізико-географічного положення, історію дослідження окремих частин. Розрізняти основні елементи берегової лінії та форми рельєфу материка. Аналізувати взаємозв'язок геологічної будови, рельєфу та закономірностей розміщення корисних копалин на території материка. Визначати вплив давнього материкового зледеніння на форми рельєфу материка. Пояснювати особливості формування кліматичних умов у різних кліматичних поясах та їх вплив на розподіл внутрішніх вод материка. Порівнювати природні зони материка за ознакою домінуючих типів ґрунтів, рослинного покриву та представників тваринного світу. Оцінювати расовий і етнічний склад населення
III. Фізична географія України			
3.1 Україна та її географічні дослідження			
3.1	Географічне положення, формування території України. Загальні відомості про Україну.	Формування території, сучасні розміри, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення, кордони, розташування території України стосовно годинних поясів. Місце України на політичній та економічній карті світу. Господарська оцінка економіко-географічного положення	Знати розміри держави, країни з якими Україна має кордони, як формувалася територія України, причини територіальних змін України в минулому та сучасний адміністративно-територіальний устрій. Аналізувати фізико-географічне та економіко-географічне положення території України, його особливості в Європі та світі. Вміти визначати координати крайніх точок, місцевий час у різних регіонах України, характеризувати поясний та літній час, узгоджувати київський час із часом в інших годинних поясах.

3.2 Природні умови і ресурси України

3.2.1	Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси	Основні риси рельєфу: низовини, височини, гори. Тектонічні структури, їх будова та рухи. Особливості геологічної будови території України. Геоморфологічна будова. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Мінерально-сировинні ресурси та їх класифікація. Закономірності поширення, характеристика та господарська оцінка паливних, рудних і нерудних корисних копалин	Знати основні орографічні одиниці України: низовини, височини, гірські системи; найвищі точки рівнинної частини, Українських Карпат і Кримських гір, найбільші гірські перевали, найбільші родовища корисних копалин України та їх розміщення на карті. Визначати поняття «платформа», «щит», «плита», «область складчастості», взаємозв'язки між тектонічною, геологічною будовою та рельєфом, закономірності поширення мінерально-сировинних ресурсів, господарське значення. Аналізувати тектонічну карту, умови утворення й закономірності поширення основних типів та дрібних форм рельєфу, приклади впливу господарської діяльності людини на рельєф. Порівнювати особливості природних умов території України в різні геологічні ери. Оцінювати заходи щодо раціонального використання та охорони надр України.
3.2.2	Клімат і кліматичні ресурси	Основні кліматотвірні чинники. Загальні риси клімату. Типи повітряних мас. Розподіл температури повітря і опадів на території України. Основні кліматичні показники. Сезонні особливості клімату. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Кліматичні ресурси. Метеоспостереження, прогнози погоди.	Знати основні кліматотвірні чинники та кліматичні показники. Аналізувати розподіл по території та річний хід кліматичних показників і кліматичних ресурсів України. Причини виникнення і наслідки дії небезпечних метеорологічних явищ на території країни, їх поширення. Давати господарську оцінку кліматичним умовам і ресурсам України
3.2.3	Води суходолу водні ресурси	Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води, особливості їх формування і	Знати основні річкові системи, найбільші озера, канали та водосховища на території України, їх

		розподілу. Основні річкові басейни. Канали. Болота, їх типи і поширення. Озера і водосховища. Підземні води. Неприятливі гідрологічні явища і заходи запобігання їм. Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання і охорони	розміщення на карті. Розрізняти за характеристиками гідрологічні особливості річок, озер, боліт, водосховищ і підземних вод України, ресурси та екологічні проблеми поверхневих і підземних вод. Аналізувати закономірності в розподілі поверхневих та підземних вод на території України, показники водних ресурсів на території країни, наслідки дії несприятливих процесів, викликаних водними об'єктами в Україні, та шляхи протистояння їм. Встановлювати зв'язок гідрологічного режиму водних об'єктів з кліматичними умовами, геологічною будовою та рельєфом. Оцінювати проблеми забруднення та раціонального використання водних ресурсів України
3.2.4	Ґрунти та ґрунтові ресурси	Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення в Україні; Дослідження В. Докучаєва. Карта ґрунтів. Ґрунтові ресурси України. Зміни ґрунтів у результаті господарської діяльності людини. Заходи з раціонального використання й охорони ґрунтових ресурсів.	Знати: називає основні чинники ґрунтоутворення та типи ґрунтів; пояснює особливості поширення ґрунтів. Діяльнісний компонент: характеризує основні типи ґрунтів, ґрунтові ресурси України; аналізує карту ґрунтів України; порівнює типи ґрунтів в Україні; Ціннісний компонент: робить висновки щодо закономірностей поширення ґрунтів на рівнинній частині України та в горах; оцінює родючість ґрунтів України; пропонує заходи з раціонального використання ґрунтових ресурсів, підвищення родючості та охорони ґрунтів.
3.2.5	Рослинний і тваринний світ України	Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення: тваринного світу в Україні. Червона та Зелена книги України. Рослинні та тваринні ресурси, їх охорона і відтворення.	Називає видовий склад рослинності й тваринного світу в Україні; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України, окремі ендемічні і зникаючі види рослин. розпізнає зображення рослин і тварин, що занесені до Червоної книги України; розуміє сутність акліматизації та реакліматизації тварин.

			Діяльнісний компонент: характеризує основні типи рослинного покриву України; фауністичний склад лісів, луків, степів, боліт, водойм; аналізує карту рослинності і карту тваринного світу України, вплив господарської діяльності людини на рослинний покрив і поширення тварин; робить висновки щодо закономірностей поширення основних типів рослинності і видів тварин України. Ціннісний компонент: оцінює стан рослинних і тваринних ресурсів, їх роль у господарській діяльності, можливості використання в різних регіонах України.
3.2.6	Ландшафти України.	Ландшафт як просторово-цілісна система. Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Карта «Ландшафти України». Антропогенні ландшафти, Рівнинні ландшафти їх різноманітність. Природні зони України: мішаних лісів і широколистих лісів, лісостепова, степова. Використання та охорона , рівнинних ландшафтів. Гірські ландшафти Українських Карпат і .Кримських гір, особливості. Їх змінив висотою, використання та охорона. Природні умови і ресурси Чорного й Азовського морів, проблеми їх раціонального використання.	Знає чинники формування природних ландшафтів, природні країни, природні зони; називає і знаходить на карті України природні зони та їх межі, гірські країни: Чорне море, Азовське море; острови Зміїний, Джарилгач, півострови Кримський, Керченський, косу Арабатська Стрілка, Каркінітську затоку, Керченську протоку; розпізнає ландшафти за характеристиками окремих їх компонентів, художнім описом; пояснює особливості взаємодії компонентів природи у ландшафті. Діяльнісний компонент: характеризує рівнинні лісові, лісостепові, степові та гірські ландшафти, природні комплекси морів; встановлює взаємозв'язки між компонентами в ландшафті; складає порівняльну характеристику природних зон України; аналізує карту ландшафтів, Ціннісний компонент: прогнозує--наслідки впливу господарської діяльності людини на природні особливості ландшафтів; оцінює природно-ресурсний потенціал природних зон.

IV. Населення України та світу

4.1	Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України	Кількість та динаміка населення в світі та Україні. Природні, соціальні, економічні та екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі, в Україні.. Демографічний перехід, його фази. статеві-вікова, - шлюбно-сімейна структура ;населення світу в Україні;тривалість життя населення. Демографічне старіння населення. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статеві-віковими пірамідами. Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення. Міграції, їх показники, чинники та вплив на відтворення населення і його перерозподіл у світі.	Знаний компонент: знає чисельність населення світу й України; приклади країн з різними типами відтворення населення. називає, й показує на карті регіони світу, країни, області в Україні;з найбільшою кількістю населення; найбільшим і найменшим природним приростом; країни з найбільш численною українською діаспорою; формулює поняття «природний рух населення», «природний приріст населення», «демографічний вибух», «демографічна криза», «демографічний перехід», «демографічне старіння», «демографічна політика», «еміграція», «імміграція», «сальдо міграцій»; пояснює фази демографічного переходу; демографічну ситуацію, що склалася в різних регіонах України. Діяльний компонент: обчислює показники народжуваності, смертності, природного й механічного руху, частки жінок і чоловіків, окремих вікових груп у структурі населення країни (регіону); встановлює просторові відмінності демографічних процесів за картами; характеризує населення світу й окремих країн, України та її областей за сукупністю картографічних і статистичних матеріалів; аналізує статеві-вікові піраміди України та країн світу, статистичну інформацію про населення світу, окремих регіонів, країн; розпізнає за статеві-віковими пірамідами країни різних типів відтворення населення; пояснює причини демографічних явищ, просторові відмінності , показників природного й механічного руху; вплив конфесійної, етнічної, соціальної структури населення на процеси відтворення і міграції;
-----	--	--	---

			обґрунтовує особливості перебігу демографічних процесів в : країнах з різним рівнем економічного розвитку; Ціннісний компонент: : оцінює на.основі демографічних показників рівень соціально-економічного розвитку України та країн світу, визначає основні принципи демографічної політики.
4.2	Розселення	Система розселення. Урбанізація та регіональні відмінності в її рівнях. Типи міських поселень. Функції міст і міські агломерації. Сільське розселення та його територіальні відмінності, соціальні проблеми	Знати міста-мільйонери та інші найбільші міста. Розрізняти типи міст за розмірами та за функціями. Аналізувати особливості розміщення міських агломерацій, сільських поселень їх соціальні проблеми
4.3	Етнічний склад населення. Релігійний склад населення	Національний склад населення. Етнографічні групи. Регіональні відмінності духовної культури населення (мова, релігії, звичаї)	Знати національний склад населення України, етнографічні групи. Основні релігійні громади України. Аналізувати особливості національного складу населення в різних регіонах України, секторні та стовпчикові діаграми національного складу населення. Визначати на карті розміщення корінних народів та національних меншин.
4.4	Зайнятість населення світі й України	Трудові ресурси. Зайнятість населення у сфері матеріального виробництва та невиробничій сфері. Проблеми зайнятості та її географічні аспекти	Знати: географію трудових ресурсів України. Аналізувати: забезпеченість трудовими ресурсами різних регіонів України, їхній кількісний та якісний склад, структуру зайнятості. Пояснювати: забезпеченість трудовими ресурсами різних областей України, причини неповного використання трудових ресурсів. Оцінювати: проблеми зайнятості населення в Україні
5. Україна і світове господарство			

5.1. Національна економіка і світове господарство			
5.1.1	Національна економіка	Основні риси структури господарства. Сучасні проблеми розвитку та територіальної організації господарства. Розвиток ринкової інфраструктури в Україні	Знати: галузі виробничої й невиробничої сфери. Аналізувати: показники економічного розвитку країни. Оцінювати: зміни, що відбуваються в галузевій і територіальній структурі господарства України на сучасному етапі
5.1.2	Світове господарство	Світове господарство (світова економіка), світовий ринок . Поняття «спеціалізація території», «міжнародний поділ праці», типи економічних систем. Сучасні тенденції розвитку світового господарства. Глобалізація та регіональна економічна інтеграція. Транснаціональні, корпорації (ТНК) та їх вплив; на функціонування міжнародної економіки. Глобальна економіка. Міжнародні економічні організації.	називає ознаки понять «спеціалізація території (населеного пункту, району, регіону, країни)», «міжнародний поділ праці», «світове господарство» («світова економіка»), «глобальна економіка», «світовий ринок», «глобальні ланцюги доданої вартості»; типи економічних систем; приклади країн світу з різним рівнем економічного розвитку (за типізацією ООН), ТНК в Україні; розуміє роль міжнародних організацій у світовій економіці;
5.2. Первинний сектор господарства			
5.2.1	Сільське господарство. Лісове господарство	Роль, місце і значення сільського господарства. Земельний фонд. Меліорація земель. Рослинництво. Зернові культури. Вирощування технічних культур, картоплі й овочів. Садівництво, ягідництво і виноградарство. Тваринництво. Рибне господарство	Знати особливості розвитку рослинництва і тваринництва, проблеми галузі. Аналізувати карту сільськогосподарської спеціалізації, статистичні дані щодо динаміки розвитку галузей рослинництва і тваринництва.
5.2.2	Добувна промисловість	Показники ресурсозабезпеченості країн мінеральними-ресурсами. Видобування вугілля, нафти і природного газу. Основні закономірності розміщення родовищ., вугілля, нафти, природного газу. Найбільші в світі басейни й країни за видобутком кам'яного вугілля, нафти й природного газу: Основні й перспективні райони видобування	знає види мінеральних ресурсів за використанням; наводить приклади найбільших країн-експортерів та країн імпортерів нафти, природного газу, кам'яного вугілля; розуміє закономірності поширення родовищ і басейнів корисних копалин; називає і знаходить на картах різного масштабу найбільші басейни нафти і природного газу - Перської затоки,

		кам'яного вугілля, нафти, природного газу в Україні.	Західносибірський, Зондський, Сахарський, Гвінейської затоки, Техаський, Мексиканської затоки, Західно-канадський, Північноморський, основні райони видобування нафти і природного газу в Україні; найбільші басейни та райони видобування вугілля - Верхньосілезький (Польща), Кузнецький (Росія), Карагандинський (Казахстан), Північно-Східний (Китай), Східний (Індія), Аппалацький (США), Південно-Східний (Австралія), Донецький та Львівсько-Волинський (Україна); країни з найбільшими обсягами видобування залізних руд - Бразилія, Австралія, Канада, Китай, Індія, Україна, басейни та райони видобування залізних та марганцевих руд в Україні; найбільші райони видобування руд кольорових металів - Кордильєри-Анди, «вольфрамово-олов'яний пояс» Азії, «мідний пояс» Африки;
5.3. Вторинний сектор господарства			
5.3.1	Виробництво та постачання електроенергії	Значення електроенергетики. Типи електростанцій, Паливно-енергетичний баланс. Електроенергетика світу: Найбільші країни виробники та країни-споживачі електроенергії в світі. Відмінності в структурі виробництва електроенергії на електростанціях різних типів у країнах світу Електроенергетика України, Найбільші-ТЕС, АЕС, ГЕС, ЛЕП; Використання відновлюваних, джерел енергії. Експорт електроенергії з України.	Знанневий компонент: знає типи електростанцій за джерелом енергетичних ресурсів та основні чинники їх розміщення, країн з найбільшим обсягом виробництва електроенергії; називає і знаходить на картах каскад ГЕС на Дніпрі, Дністровську й Ташлицьку ГЕС; Запорізьку, Південноукраїнську, Рівненську, Хмельницьку АЕС; найбільші ТЕС (Запорізька, Придніпровська, Трипільська, Зміївська, Слов'янська, Ладизинська, Бурштинська); Діяльнісний компонент: пояснює розміщення ТЕС, АЕС, ГЕС в країнах світу та в Україні; обґрунтовує домінування виробництва електроенергії на ТЕС, ГЕС або АЕС в країнах світу; порівнює структуру виробництва

			електроенергії в Україні та провідних державах світу. Ціннісний компонент: оцінює перспективи використання відновлюваних джерел енергії різних видів у світі, Україні; визначає шляхи енергозбереження, напрями оптимізації структури виробництва електроенергії в різних регіонах України.
5.3.2.	Металургійне виробництво	Значення металургійного виробництва в господарстві. Сучасні технології виробництва чавуну, сталі. Комбінування в чорній металургії. Сучасні чинники розміщення підприємств чорної металургії. Кольорова:металургія. Особливості технології виробництва та чинники розміщення підприємств з виплавки міді, алюмінію, титану. Металургійне виробництво світу. Найбільші країни-виробники та країни-споживачі чорних металів. Сучасні тенденції, розміщення виробництв чавуну, сталі, прокату. Найбільші країни виробники та країни-споживачі кольорових металів у світі. Виробництво чавуну, сталі, прокату в Україні:домінуючі технології, сукупність чинників: розміщення підприємств,основні центри, місця України на світовому ринку чорних металів. Основні центри виробництва кольорових металів в Україні.	Знанневий компонент: знає основні види чорних і кольорових металів; називає і знаходить на картах країни з найбільшим обсягом виробництва чавуну й сталі, алюмінію, титану, міді; найбільші центри чорної металургії в Україні (Кривий Ріг, Дніпро, Кам'янське, Запоріжжя, Нікополь, Маріуполь, Краматорськ, Алчевськ); центри кольорової металургії в Україні (Миколаїв, Запоріжжя, Іршанськ, Київ, Побузьке, Бахмут, Кам'янське); розуміє вплив сировинного, паливного, електроенергетичного, транспортного, споживчого, екологічного чинників на розміщення металургійних комбінатів, Діяльнісний компонент: аналізує статистичні дані щодо обсягів виробництва та експорту металургійної продукції в Україні та світі. обґрунтовує рівень розвитку металургії в країнах, які забезпечені сировиною або мають значні обсяги споживання; країн, що виплавляють найбільше в світі та Європі алюмінію, титану, міді; пояснює, розміщення підприємств чорної і кольорової металургії в Україні.
5.3.3	Хімічне виробництво. Виробництв деревини, паперу. Виробництво будівельних матеріалів.	Значення, місце і роль галузі. Сировинна база. Галузева структура хімічної промисловості. Географія окремих виробництв хімічної промисловості. Проблеми і перспективи розвитку. Лісова промисловість. Структура і значення. Лісове	Знати: найбільші підприємства, їх типи і проблеми функціонування. Аналізувати: статистичні дані розвитку галузей промисловості. Схеми внутрішньо-галузових і міжгалузових зв'язків.Оцінювати: просторове розміщення

		господарство (лісозаготівля). Основні райони заготівлі лісу, проблеми відтворення і раціонального використання лісових ресурсів.Целюлозно-паперове та лісохімічне виробництво. Географія виробництв лісової промисловості, проблеми і перспективи розвитку. Промисловість будівельних матеріалів. Структура і значення. Чинники розвитку і розміщення. Сировинна база. Географія цементного виробництва Легка промисловість. Художні промисли. Структура, принципи розміщення. Географія текстильної (бавовняної, вовняної, лляної і шовкової), швейної та трикотажної, шкіряно-взуттєвої промисловості. Основні центри художніх промислів.	основних районів та найбільших центрів галузей промисловості їх сировинну базу.
5.3.4	Виробництво машин. та устаткування	Роль машинобудування в сучасному світі. Різноманітність підприємств та чинники їх.. розміщення. Спеціалізація та кооперування у машинобудуванні. Значення, місце і роль у господарстві. Структура галузі і принципи розміщення окремих виробництв: важкого, сільськогосподарського, транспортного, електротехнічного та ін. Територіальна організація машинобудування. Проблеми і перспективи розвитку	знає чинники розміщення окремих машинобудівних виробництв; називає і знаходить на картах найбільші країни-виробники машин та устаткування - США, Канада, країни ЄС, Японія, Китай; нові індустріальні країни, найбільші центри машинобудування в Україні; Діяльнісний компонент: обґрунтовує розміщення виробництва автомобілів, літаків, морських.суден, промислового обладнання, електротехнічної та електронної продукції побутового призначення, сільськогосподарської техніки в світі та в Україні; аналізує статистичні дані щодо обсягів виробництва та експорту машин і обладнання у світі та в Україні; характеризує сучасні тенденції розвитку і розміщення виробництва машин і устаткування.
5.4. Третинний сектор господарства			
5.4.1	Транспорт	Транспорт, його роль у національній економіці та формуванні світового господарства. Види	Знає види транспорту, істотні ознаки понять «транспортний вузол», «транспортна магістраль»,

		транспорт. Міжнародні транспортні коридори. Транспорт України. Залізничний транспорт - основний вид транспорту України. Найважливіші автомагістралі України. Водні-шляхи, найбільші морські та річкові порти України. Повітряний транспорт. Транспортні вузли. Міжнародні транспортні коридори на території України	«міжнародний транспортний коридор», «обсяг перевезень», «вантажобіг»; називає і знаходить на карті найбільші за вантажобігом морські порти Східної Азії, Європи; морські судноплавні канали - Панамський, Суецький, Кільський; найбільші за пасажиробігом аеропорти світу; країни з над швидкісними залізницями; країни з найбільшою протяжністю автомобільних шляхів; основні залізниці, автомагістралі, морські й річкові порти, аеропорти, міжнародні транспортні коридори в Україні.
5.4.2.	Туризм	Туризм як складник національної економіки, його види. Чинники розвитку туризму в регіоні, - країні. Туристична інфраструктура. Міжнародний туризм. Основні туристичні регіони: світу. Країни Світу найбільшою кількістю об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО	Знає види туризму, ознаки поняття «туризм», «рекреаційні ресурси», «інфраструктура туризму»; називає знаходить на карті основні райони туризму у світі й Україні; -розуміє вплив природних і суспільних чинників на розвиток туризму. Діяльнісний компонент: характеризує особливості основних туристичних регіонів світу; обґрунтовує рівень розвитку туризму в окремих регіонах, країнах, районах України
5.4.3.	Торгівля. Фінансові послуги. Комп'ютерне програмування	Торгівля, як вид послуг, її форми показники. Світовий ринок товарів та послуг.	формулює поняття «кредит», «фінансовий центр», «офшор», «аутсорсинг», «технопарк», «технополіс»; називає і знаходить на карті регіони з найбільшими обсягами зовнішньої торгівлі; найбільші міжнародні фінансові центри -Лондон, Нью-Йорк, Сингапур, Сянган (Гонконг), Токіо, Шанхай, Мумбаї, Франкфурт-на-Майні, Чикаго; країни-офшори, країни-лідери на ринку програмного забезпечення; найвідоміші центри освіти та науки у світі та в Україні; розуміє вплив чинників на розвиток торгівлі, системи фінансових послуг, освіти й науки в країні.

6. Регіони та країни			
6.1	Регіони світу	Європа.- Азія. - Америка. Океанія. Африка. (економіко-географічна характеристика- країн за типовим планом). Особливості економіко.- географічного положення регіону, склад. Сучасна політична карта регіону: форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в регіоні умови і ресурси регіону. сектор економіки: основні райони видобування палива, рудної та нерудної сировини, сільське, лісове господарство; Вторинний сектор економіки: особливості розвитку переробної л промисловості, індустріалізація, деіндустріалізація; основні осередки промисловості. Третинний сектор економіки: найважливіші міжнародні транспортні коридори та вузли, туристичні райони, фінансові центри. Зв'язки України з країнами регіону.	називає і знаходить на карті регіону субрегіони, країни (за програмою 10 клас, стандарт); основні райони видобування мінеральних ресурсів, найбільші осередки промисловості й туризму, морські порти, аеропорти-хаби, фінансові центри, світові міста; розрізняє форми державного правління і територіального устрою країн; країни різних типів та підтипів за рівнем економічного розвитку; кількісні та якісні зміни на політичній карті регіону; Діяльнісний компонент: характеризує особливості демографічних та урбанізаційних процесів, розміщення населення в регіоні; обґрунтовує розміщення основних осередків переробної промисловості, сфери послуг, особливості спеціалізації сільського господарства в регіоні;
6.2	Країни світу: економіко-географічна характеристика	Німеччина. Франція. Велика Британія. Італія. Польща. Білорусь. Росія, Японія, Канада, Індія. Австралія. Сполучені Штати Америки. Канада. Бразилія. Єгипет. Південна Африка (ПАР). Економіко-географічна характеристика країн за типовим планом місце країни у світі та регіоні; основні чинники, що визначають місце, країни у міжнародному; поділи праці; система розселення; особливості, сучасного розвитку: ку країни, секторальна структура економіки; . домінуючі складники третинного сектору; промислові виробництва, . що визначають міжнародну спеціалізацію країни; особливості аграрного сектору;	називає: основні .показники, які визначають місце країни у регіоні та світі;; домінуючі: складники третинного, вторинного та первинного секторів; економіки . країн високорозвинених, середньорозвинених країн та країн, що розвиваються; називає-і знаходить на карті світові міста, осередки промисловості, найбільші морські порти, аеропорти, фінансові та туристичні центри на території країни; знає промислові й аграрні виробництва та послуги, що визначають міжнародну спеціалізацію країни; Діяльнісний компонент: аналізує інформацію щодо

			характеристики країни; обґрунтовує особливості системи розселення та розміщення виробництва товарів і послуг у межах країни; пояснює особливості спеціалізації сільського господарства, промислового виробництва, сфери послуг у країні; структури експорту й імпорту товарів та послуг.;
7. Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток			
		Виникнення і суть глобальних проблем людства. Найважливіші проблеми сучасності: демографічна, екологічна, енергетична, продовольча, бідності, війни і миру, освоєння ресурсів Світового океану та шляхи їх розв'язання	Знати зміст поняття «глобальні проблеми людства». Аналізувати сутність, причини виникнення, особливості кожної з проблем та можливі шляхи їх розв'язання. Оцінювати наслідки прояву глобальних проблем на сучасному етапі розвитку суспільства, сталість розвитку (як стратегії людства XXI століття в країнах з різним рівнем економіки. .

Список рекомендованої літератури

1. Безуглий В. В. Географія (профільний рівень): підруч. для 10 кл. закл. заг. серед. Освіти. В. В. Безуглий, Г. О. Лисичарова. Київ: Генеза, 2018. 288 с.
2. Бойко В. М. Географія: підруч. для 7 класу загальноосвіт. навч. закладів / В. М. Бойко, С. В. Міхелі. Харків: СИЦІЯ, 2015. 304 с.
3. Бойко В. М. Географія: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів / В. М. Бойко, І. Л. Дітчук, Л. Б. Заставецька. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2016. 296 с.
4. Географія України. 10-11 класи : навч. посібник для курсів за вибором загальноосвіт. навч. закладів / О. М. Топузов, О. Ф. Надтока, В. О. Надтока та ін. К.: ТОВ «КОНВІ ПРІНТ», 2018. 176 с.
5. Даценко Л. М., Курач Т. М. Географічні карти. Карти суспільних явищ і процесів: навчальний посібник. К. 2021. т.3. 175 с.
6. Кобернік С., Коваленко Р. Географія ЗНО 2024. Довідник+тести. Повний курс. Абетка. 888 с.
7. Масляк П. О. Географія для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням географії: підруч. для 9 класу загальноосвіт. навч. закладів / П. О. Масляк, С. Л. Капіруліна. Харків: Вид-во «Ранок», 2017. 240 с.
8. Надтока О. Ф. Географія: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Ф. Надтока, О. М. Топузов. К.: УОВЦ «Оріон», 2017. 208 с.
9. Скуратович О. Я. Загальна географія: Підруч. для 6 класу загальноосвіт. навч. закладів / О. Я. Скуратович, Р. Р. Коваленко, Л. І. Круглик. Київ: Педагогічна преса, 2006. 259 с.
10. Підручник «Географія, 10 клас» / Гільберг Т. Г., Савчук І. Г., Совенко В. В. Географія. Київ: Оріон, 2018. 288 с.
11. Підручник «Географія, 10 клас» / Кобернік С. Г., Коваленко Р. Р. Харків: Абетка, 2018. 278 с.
12. Федоруц М. Географія ЗНО 2024. Комплексне видання. Підручники і посібники. 2023. 688 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

результатів співбесіди з географії

для вступників на здобуття освітньо-професійного ступеня фахового
молодшого бакалавра у 2025 році

Співбесіда, метою якої є оцінювання рівня підготовки вступників з української мови для конкурсного відбору на навчання до Інституту природних ресурсів Вищого навчального закладу «Університет економіки та права» «КРОК», проводиться у формі усного опитування. Для її проведення складено білети на основі програми вступних випробувань з української мови, відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання відповідного року (дивитись на сайті Українського центру оцінювання якості освіти за посиланням: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2016/12/Programa_2020_geografiya.pdf)

Завдання співбесіди складаються з двох блоків: перший – два теоретичних питання, другий – виконання двох практичних завдань.

Час на підготовку – 30 хвилин.

Оцінювання рівня знань вступників проводиться відповідно до критеріїв оцінювання. Рейтингова оцінка за відповідь на кожне питання індивідуальної усної співбесіди має максимальний бал – 50 балів.

Максимальний бал за чотири відповіді складає – 200 балів.

Інформація про результати співбесіди оголошується вступникові в день її проведення.

Співбесіда є одним із способів перевірки знань, умінь і навичок вступників з географії. При оцінюванні відповіді вступника потрібно керуватися такими критеріями:

- уміти виконувати наступні види діяльності: пояснювати основні природні явища, події і процеси, що відбуваються в різних сферах географічної оболонки;
- виявляти і формулювати багатоманітні взаємозв'язки між компонентами географічної оболонки і процесами, що відбуваються з ними;
- давати визначення географічним поняттям, процесам і явищам; - володіти основами системного підходу до явищ, що вивчаються і спостережувані, володіти комплексним баченням природних явищ і процесів;

- володіти географічною науковою мовою і описувати географічні явища і процеси географічною науковою термінологією;
- формулювати основні фізико-географічні закони і межі їх дії;
- володіти різними способами представлення географічної інформації: описовим, картографічним, графічним, елементами математичного;
- ідентифікувати погоду, різні форми рельєфу, види вод, суші, ландшафти будь-якого таксономічного рівня;
- застосовувати знання фізико-географічних теорій для аналізу незнайомих фізико-географічних ситуацій;
- складати елементарні прогнози розвитку тієї або іншої сфери або частини географічної оболонки на підставі теоретичних знань про типовий хід прогнозованого процесу і розвиток явища, і інформації про попередню поведінку реального прогнозованого об'єкту.

-

ЗНАЧЕННЯ РЕЙТИНГОВИХ ОЦІНОК В БАЛАХ ЗА ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СПІВБЕСІДИ ТА ЇХ КРИТЕРІЇ

Оцінка в балах за відповіді в сумі за 4 питання	Критерії оцінки
1-50	Вступник не може бути рекомендований до зарахування якщо: не може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Викладає матеріал не послідовно, з порушенням логіки, допускає принципові помилки, що свідчать про обмеженість подальшого засвоєння навчального матеріалу або відповідь не відповідає питанню; має уяву щодо змісту теоретичного матеріалу, але відповідь не наповнюється реальним змістом, не володіє понятійним і термінологічним апаратом з географії. Вступник відтворює менше третини навчального матеріалу.
51-99	Вступник не може бути рекомендований до зарахування якщо: може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, має здатність до елементарного викладу думки. Вступник відтворює менше

	половини навчального матеріалу. якщо: знає близько половини навчального матеріалу. Розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками дати визначення понять. Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. володіє понятійним термінологічним апаратом з географії
150-189	Вступник може бути рекомендований до зарахування якщо: правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, застосовує вивчений матеріал у складних ситуаціях. Знання є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал, розуміє факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження власних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати і систематизувати інформацію, застосовувати загальновідомі докази у власній аргументації.
190-200	Вступник може бути рекомендований до зарахування якщо: глибоко і докладно відповів на всі питання, в тому числі і додаткові; вміє самотійно та чітко аргументувати основні теоретичні положення, які він викладає у своїй відповіді; ілюструє наведені у відповідні думки потрібними прикладами, причому не тільки запозиченими з підручника, а й підібраними самотійно; спроможний глибоко та всебічно аналізувати географічні факти і процеси, аргументує свої висновки; спроможний здійснювати порівняльний аналіз стосовно географії України та світу.

Результат співбесіди «Не зараховано» відповідає такій кількості набраних вступником балів - 99 та менше.

Результат співбесіди «Зараховано» відповідає такій кількості набраних вступником балів - 100 та більше.

Голова екзаменаційної комісії

Марія ВИШИВАНЮК